

5. ISRAËL IN DE PROFETISCHE BOEKEN.

1. HET BIJBELSE STANDPUNT: 'ISRAËL' IS DE GEMEENSCHAP DIE DE GOD VAN DE BIJBEL DIENT.

Zowel de oudtestamentische profeten als Jezus en de nieuwtestamentische apostelen zagen hun eigen volk, het natuurlijke volk van Israël, NIET primair als een nationale entiteit, maar als een geestelijke entiteit!

a. Het natuurlijke Israël: Gods theocratische volk of verbondsvolk in het Oude Testament.

Gedurende de oudtestamentische periode was het etnische, natuurlijke of nationalistische volk van Israël bedoeld om het theocratische volk van God te zijn: God wilde over Israël heersen door middel van profeten, priesters, rechters en koningen¹ om zo door Israël zijn verlossingsplan voor gelovigen in de hele wereld te realiseren. Daarom zegt Jezus: “De zaligheid is uit de Joden”².

In de theocratie van het Oude Testament waren de gelovigen vermengd met ongelovigen, evenals in het Koninkrijk van God in het Nieuwe Testament³. In een generatie van Israël waren er alleen 7000 Israëlieten die de knieën niet gebogen hadden voor de Baäl⁴.

Gedurende de oudtestamentische periode was het nationale of natuurlijke volk van Israël ook het volk met wie God een verbond gesloten had. Maar Israël zou alleen ‘het heilige verbondsvolk van God’ blijven onder voorwaarde dat ze God en zijn verbond zouden blijven gehoorzamen⁵! Dan zou God Israël blijven zegenen⁶. Maar als Israël ongehoorzaam zou worden aan God en zijn verbond, dan zou God het volk met vervloekingen treffen en hen als volk vernietigen⁷!

Helaas werd Israël “ongelovig en ongehoorzaam”⁸. Israël “bleef niet in Gods verbond”⁹ met het gevolg dat de ongelovigen in het natuurlijke of nationale volk van Israël niet langer meer Gods theocratische volk of heilige verbondsvolk waren: zij werden “niet mijn volk”¹⁰ genoemd! God heeft Israël herhaaldelijk door zijn Geest en zijn profeten gewaarschuwd. Maar zij hebben niet geluisterd. Toen heeft God hen overgegeven tot slavernij in andere volken¹¹. Israël werd “een waarschuwend voorbeeld” zodat christenen niet zoals Israël zouden verlangen naar het kwaad (**1 Korinthe 10:6,11**)!

Niettemin, de uitverkoren gelovigen in het natuurlijke volk van Israël (het overblijfsel)(**Jesaja 1:9; Romeinen 9:27,29; Romeinen 11:4-5**) bleven behoren tot Gods theocratische en heilige verbondsvolk tot de eerste komst van Christus toen het voortgezet¹² werd in het Koninkrijk van God met Jezus Christus als de Koning.

b. Het geestelijke Israël is Gods verlost volk in het Oude en Nieuwe Testament.

Voor de oudtestamentische profeten is ‘het ware Israël’:

- de gemeenschap van mensen, die de HEERE (Hebreeuws: JaHWeH) als God diende¹³.
- “de 7000 die de knie voor Baäl niet gebogen hadden”¹⁴ en ook niet voor de goden van andere godsdiensten¹⁵.
- “de rest, het overschot, de weinig ontkomenen, het overblijfsel” die de HEERE van het natuurlijke of nationale volk van Israël heeft overgelaten¹⁶! Deze ‘rest’ of ‘ontkomenen’ van Israël zou eens weer groter worden, maar dan alleen in geestelijke zin, door toevoeging van de gelovige heidenen in de nieuwtestamentische periode¹⁷.

De oudtestamentische profeten hadden nog steeds “een bedekking over hun gezicht”¹⁸ en zagen “het volk van God” alleen in termen van Gods (gelovige) oudtestamentische volk, Israël omdat de Messias Jezus Christus nog niet gekomen was en omdat er nog geen nieuwtestamentische volk van God was. Met betrekking tot Gods beloften, konden de oudtestamentische profeten nog geen onderscheid maken tussen ‘de nationale wedergeboorte’ van het volk bij hun terugkeer uit de ballingschap tot het land van Israël¹⁹ en ‘de geestelijke wedergeboorte’ van het volk bij hun terugkeer

¹ Lees Deuteronomium 17:14–18:22

² Johannes 4:22; Romeinen 9:4-5; 15:8-9

³ Matteüs 13:24-30,36-43

⁴ 1 Koningen 19:18; Jesaja 1:9; Jeremia 10:20-23

⁵ Exodus 19:3-6; Deuteronomium 7:6-8a; Deuteronomium 26:18

⁶ Deuteronomium 28:1-2

⁷ Lees Deuteronomium 27:15 – 28:68

⁸ Hebreeën 4:2,6

⁹ Hebreeën 8:9

¹⁰ Hebreeuws: “Lo ammi” (Hosea 1:9)

¹¹ Nehemia 9:17

¹² Israël werd NIET beëindigd of vervangen, maar WEL voortgezet en uitgebreid!

¹³ Exodus 3:14-15; Exodus 20:1-3

¹⁴ 1 Koningen 19:18; Romeinen 11:4

¹⁵ Exodus 20:3

¹⁶ Jesaja 1:9; Jesaja 10:20-22; Hosea 1:10; Joël 2:32; Micha 2:12; zie Romeinen 9:27,29; Romeinen 11:5

¹⁷ Hosea 2:1-3; Micha 2:12-13; zie Johannes 10:16

¹⁸ 2 Korintiërs 3:14-16

¹⁹ Ezechiël 37

tot de levende God en uiteindelijk in de toevoeging van ontelbare gelovigen uit de niet-Joden²⁰. Als gevolg van ‘de bedekking over hun gezicht’ was de geestelijke wedergeboorte van het volk zonder de nationale wedergeboorte van het volk voor Joden nog volkomen ondenkbaar!

Efeziërs 3:1-6 zegt dat deze openbaring “een geheimenis van Christus bleef dat in andere tijden (d.i. gedurende de oudtestamentische periode) niet bekendgemaakt werd aan de mensenkinderen. Het werd pas “geopenbaard aan zijn heilige apostelen en (nieuwtestamentische) profeten door de Geest (van Christus)”²¹. Het geheimenis is “dat de (gelovigen in de) heidenvolken mede-erfgenamen (van Gods volk) zijn en tot hetzelfde lichaam (Kerk/Gemeente)²² behoren en mededeelgenoten zijn van zijn belofte in Christus, door het Evangelie”.

Zie ook de profetie in **Amos 9:11-12** en de uitleg daarvan in **Handelingen 15:7-17**. Wat de profeet Amos profeteert over *Israël*, passen de apostelen Petrus en Paulus toe op *de gelovigen uit de Joden en de heidenen*! God beschouwde als ‘zijn volk’ alleen mensen die gedurende de oudtestamentische periode met de misdaad gebroken hadden (die zich van hun overtredingen *bekeerd hebben*)²³ en die in God en zijn Messias *geloofden en gehoorzaamden*²⁴! Alleen zulke Joden hoorden bij dit ‘Israël’ in geestelijke zin (**Romeinen 9:6**). *Zij vormden het begin van ‘Gods volk’ in de betekenis van ‘Gods verlore volk’*. Gedurende de oudtestamentische periode werden zij zoals Abraham *gerechtvaardigd (verlost) door hun geloof* in de Messias die nog moest komen²⁵.

Maar ook de heidenen die gedurende de oudtestamentische periode in God en zijn Messias geloofden hoorden tot Gods (verloste) volk! Denk aan Adam en Eva, Abel en Set, Henoch²⁶ en Noach²⁷, Abraham en Sara, Isaak en Rebekka²⁸, de vreemdelingen die in Israël woonden²⁹, Rachab de Kanaäniet³⁰, Ruth de Moabiet³¹ en de vreemdelingen (uit het oosten) die zich tijdens en ná de ballingschap bij Israël aansloten. De profeet Jesaja zei: “De HEERE spreekt: Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden voor (gelovigen in) alle volken. Behalve de verdrevenen uit Israël (de teruggekeerde ballingen) zal Hij tot Gods volk *nog meer (vreemdelingen³² en proselieten³³ uit de heidenen)* bijebrengen, naast hen die al tot Hem bijeengebracht zijn”³⁴.

c. **Israël voortgezet en uitgebreid (vergroot) om de gelovigen uit de heidenen tijdens de nieuwtestamentische periode op te nemen.**

Het bovengenoemde geestelijke Israël (de uitverkoren gelovigen in het natuurlijke volk van Israël gedurende de oudtestamentische periode) werd gedurende de nieuwtestamentische periode *voortgezet op een hoger vlak* (waarin de oudtestamentische ‘schaduwen’ in nieuwtestamentische ‘werklijkheden’ werden vervuld) *en uitgebreid (vergroot) om al de gelovigen in de heidense volken gedurende de nieuwtestamentische periode op te nemen/in te sluiten!*

Denk aan de 11 discipelen van Jezus Christus³⁵, de 120 discipelen³⁶, de 3000 gelovigen op de Pinksterdag³⁷, de 5000 gelovigen gedurende de vroegste jaren van de Christelijke Kerk³⁸, de vele gemeenten die geplant werden in Judea, Galilea en Samaria³⁹ en het grote aantal joodse gelovigen in Jezus Christus die naar vele landen verstrooid werden tijdens de verdrukking⁴⁰. Zij waren bijna allen Joden, ‘Gods Israël’ die voortgezet werd⁴¹! De heidenen die later in Jezus Christus geloofden werden aan deze gelovige Israël toegevoegd.

Gods heilsgeschiedenis in het Oude Testament werd dus voortgezet in Gods heilsgeschiedenis in het Nieuwe Testament⁴².

²⁰ Ezechiël 36:25-28,36-38

²¹ 1 Petrus 1:10-12

²² Psalm 107:32; 1 Korinthe 12:13

²³ Jesaja 59:20-21

²⁴ Lees Psalm 2; Hebrëen 4:2,6

²⁵ Genesis 15:6

²⁶ Genesis 5:22

²⁷ Genesis 6:9

²⁸ Lees Hebrëen 11:4-20,39-40

²⁹ Numeri 15:14-16

³⁰ Jozua 2:1,11; 6:25

³¹ Ruth 1:16; Matteüs 1:5

³² Vreemdeling. Hebrëeuws: ben-ha-nekar. Grieks: allogenés. Bijvoorbeeld: een Samaritaan, Lukas 17:16,18.

³³ προσήλυτος < προσερχομαι = “bekeerling”, een die overgekomen is vanuit het heidendom naar het Jodendom. In onderscheid met de ‘godvrezenden’ (σεβόμενοι) die alleen bepaalde regels van de Joodse wet volgden.

³⁴ Jesaja 56:3-8

³⁵ Johannes 6:68-69

³⁶ Handelingen 1:15

³⁷ Handelingen 2:41

³⁸ Handelingen 4:4

³⁹ Handelingen 9:31

⁴⁰ Handelingen 11:19; Jakobus 1:1

⁴¹ Galaten 6:14-16

⁴² Matteüs 8:11-12; Matteüs 10:5-6,23,40; Matteüs 15:24; Matteüs 28:19; Handelingen 2:41-42; Handelingen 9:31; Handelingen 10:45; Handelingen 11:15; Handelingen 13:46; Handelingen 21:19-20; Romeinen 1:16; Romeinen 10:12; Romeinen 15:7-12; Galaten 2:8; Galaten 3:28; Galaten

Daarom worden alle verschillende namen voor ‘Gods volk’ in het Oude Testament ook voor ‘Gods volk’ in het Nieuwe Testament gebruikt!

Zie Psalm 105:15 waar de gelovigen ‘mijn gezalfden’(meshichi) of ‘mijn christenen’ (christoi mou) genoemd worden. Zie Handelingen 11:26 waar gelovigen in Antiochië voor het eerst ‘christenen’ (Christianous) genoemd werden.

Volgens de oudtestamentische profeten behoren NIET alle mensen uit het natuurlijke volk van Israël tot het geestelijke volk van Israël (Hosea 1:9; Jesaja 1:9; Jesaja 10:22). En volgens de nieuwtestamentische apostelen behoren NIET alle mensen uit het natuurlijke volk van Israël tot het geestelijke volk van Israël (Romeinen 2:28-29; Romeinen 9:6)!

Er waren veel Israëlieten die de Joodse godsdienst bedreven met een hart ver van God⁴³. En er waren ook veel Israëlieten die afgoderij bedreven, onrecht pleegden, de Messias verwierpen en zich voortdurend verhardden tegen de God van de Bijbel. Tegen hen zei God: “Jullie zijn Mijn volk niet en Ik zal er voor jullie niet meer zijn”⁴⁴. Zij werden uiteindelijk, net zoals alle andere niet-gelovigen buiten Gods volk gesloten⁴⁵.

Er is vanaf de dood en opstanding van Jezus Christus GEEN onderscheid meer tussen gelovigen vanuit het natuurlijke volk van Israël en gelovigen vanuit de natuurlijke volken van de heidenen (Romeinen 10:12-13)⁴⁶.

Er is ook GEEN ander manier waarop Joden gered (behouden) worden. Het woord van Jezus aan de Jood Nicodemus: “Verwonder u niet dat Ik tegen u gezegd heb: U moet opnieuw geboren worden”⁴⁷. Het woord van Jezus aan zijn twaalf Joodse discipelen: “Ik ben de Weg ... Niemand komt tot de Vader dan door Mij”⁴⁸. En het woord van de apostel Petrus aan de leiders van het Joodse volk en oudsten van Israël: “De zaligheid is in geen ander, want er is onder de hemel geen ander Naam onder de mensen gegeven waardoor wij zalig moeten worden”⁴⁹! Terwijl velen van het natuurlijke of nationale volk van Israël verloren zal gaan, zal het (uitverkoren, gelovige) overblijfsel uit elke generatie van het natuurlijke volk van Israël behouden worden, en ‘zó (op deze wijze)’⁵⁰ zal God zijn beloften aan het ware Israël houden en het ware Israël behouden⁵¹.

d. Daarom is het woord ‘Israël’ in het Oude Testament een even rekbaar begrip als het woord ‘Kerk/Gemeente’ in het Nieuwe Testament!

Het woord ‘Israël’ kan verwijzen naar:

- ‘Jakob’, “een verloren Syriër” (Arameeër)⁵².
- Het volk dat bestaat uit de afstammelingen van Jakob⁵³; ‘Het hele natuurlijke volk van Israël’⁵⁴.
- ‘De vreemdelingen in Israël’⁵⁵.
- ‘Het land van Israël’⁵⁶.
- ‘Het zondige volk van kwaaddoeners die de HEERE heeft verlaten. God noemt het volk ‘Sodom’ en ‘Gomorrah’⁵⁷.
- ‘Het noordelijke koninkrijk van de tien stammen van Israël (Efraïm, Samaria) met hun kalverrendienst, misleiders, huichelaars en kwaaddoeners waarop God verbolgen is’⁵⁸.
- Omdat het noordelijke koninkrijk van Israël Gods verbond had verbroken, werd het niet meer opgenomen in de beschrijving van Gods geschiedenis met zijn verbondsvolk. Daarom wordt het zuidelijke koninkrijk Juda dikwijls ‘Israël’ – in de betekenis van ‘Gods verbondsvolk’ – genoemd⁵⁹. Maar ook ‘het zuidelijke koninkrijk van Juda (Jeruzalem) had een bloedbestuur en heeft het volk de HEERE voor nutteloze goden ingeruild’⁶⁰.

6:14-16; Kolossenzen 3:11)

⁴³ Lees Jesaja 1:2-20

⁴⁴ Lees Hosea 1:9

⁴⁵ Lees Jesaja 65:1-7,11-17; zie Romeinen 10:16-21.

Lees Matteüs 3:1-12; Matteüs 7:21-24; Matteüs 8:11-12; Matteüs 9:10-13; Matteüs 13:36-43; Matteüs 21:33-44; Matteüs 25:10-12 en Matteüs 25:31-46)

⁴⁶ Galaten 3:28; Kolossenzen 3:11

⁴⁷ Johannes 3:3-8

⁴⁸ Johannes 14:6

⁴⁹ Handelingen 4:8-12

⁵⁰ Grieks: οὐτως. Romeinen 11:26. “zo/op deze wijze”, NIET “dan/daarna”.

⁵¹ Romeinen 9-11

⁵² Genesis 32:28; Deuteronomium 26:5

⁵³ Genesis 46:2-3; Exodus 19:3-6

⁵⁴ 2 Samuël 3:18

⁵⁵ Numeri 15:14-16. Eén wet en één bepaling geldt voor u en voor de vreemdeling (Hebreeuws: ger) die bij u verblijft”.

⁵⁶ Joshua 13:6

⁵⁷ Jesaja 1:4,10

⁵⁸ 1 Koningen 12:11-20; Jesaja 9:12-16; Jesaja 10:5,6,11

⁵⁹ Micha 5:1

⁶⁰ Jesaja 5:7; Jeremia 2:3,11,13,21,28,32

- ‘*Het uitverkoren gelovige overblijfsel* van Gods oudtestamentische volk op wiens nageslacht God zijn Geest zou uitgieten⁶¹. ‘*Het geestelijke Israël*’⁶² in tegenstelling tot *het vleselijk Israël* (‘het natuurlijke Israël’)’⁶³.
- ‘*Het Israël van God*’, de uitverkoren gelovige overblijfsel van Gods nieuwtestamentische volk, die allen “een nieuw schepping” geworden zijn en “voor wie de zondige wereld gekruisigd is en zij voor de wereld door het kruis van Jezus Christus”⁶⁴.
- ‘*De moderne staat van Israël dat met geen woord in de Bijbel genoemd wordt!* De staat van Israël werd in 1948 door de Zionisten (Joodse nationalist) gesticht. Het bestaat uit grotendeels geseclariseerde Joden, een kleine hoeveelheid orthodoxe Joden, enkele christen Joden en veel Palestijnen’ (Moslim en christen).

Met betrekking tot de Joden uit zijn tijd, maakte Jezus duidelijk onderscheid tussen Joden die het Koninkrijk van God zouden beërven en Joden die buiten gesloten zouden worden: “Het Koninkrijk van God zal van u (die de Messias/Christus verworpen hebben) weggenomen worden en aan een volk gegeven worden dat de vruchten ervan voortbrengt”⁶⁵.

Jezus verwees naar de christenen vanuit alle volken op de aarde (inclusief vanuit het natuurlijke volk van Israël). Dus ook naar christenen vanuit het natuurlijke volk van de Palestijnen!

Jezus sprak over Nathanaël als “een ware Israëliet” en dus bestaat er ook anderen die ‘geen ware Israëlieten’ zijn⁶⁶. Hij maakte ook duidelijk onderscheid tussen ‘discipelen’ en ‘ware discipelen’ onder zijn volgelingen⁶⁷.

e. Het gaat in deze studie NIET om ‘Israël naar het vlees’, maar WEL om ‘het Israël van God’.

Het gaat in deze studie NIET om ‘Israël naar het vlees’ (het natuurlijke of nationale volk van Israël, de etnische Joden in de geschiedenis)(1 Korintiërs 10:18)⁶⁸, maar WEL om ‘het Israël van God’ (het geestelijke Israël, dat bestaat uit alle gelovigen in Christus in Gods heilsgeschiedenis⁶⁹, waarvan de Joodse christenen in Rome (Romeinen 2:28-29; Romeinen 9:6) en de niet-Joodse christenen in de provincie van Galatië (Galaten 6:14-16) deel uit maakten!

De Bijbel wijst antisemitisme (anti-Joden) af, evenals anti-Arabisme (anti-Moslims), anti-christenen en een anti-Kerk/houding. Jezus zegt, “Heb uw vijanden lief; doe goed aan hen die u haten. Zegen hen die u vervloeken, en bid voor hen die u belasteren”⁷⁰!

Het gaat in deze studie ook NIET om de moderne staat van Israël die in 1948 door de Verenigde Naties tot stand kwam. De Bijbel geeft geen profetieën over de moderne staat Israël. De moderne staat Israël is een seculaire staat, verwerpt Jezus Christus en is geen voorstander van de verkondiging van het evangelie in Israël. Jezus zegt: “Wie Mij verwerpt, verwerpt de God van de Bijbel die Mij gezonden heeft”⁷¹.

2. ISRAËL WAS EEN VOORWERP VAN BIJZONDERE BESCHERMING.

a. Jeruzalem (Sion) was Gods oogappel (een voorwerp van bijzondere bescherming).

Deuteronomium 32:10, 15-22. Lied van Mozes (1407 v.C.). De HEER vond Jeshurun (Israël) in een woestijngebied, een woeste, huilende wildernis; omringde hem, onderwees hem, beschermde hem “als zijn oogappel”. Maar toen Jeshurun vet werd, trapte hij achteruit! Vetgemest verliet hij God. Hij bracht offers aan goden, demonen. Uit toorn verwierp God hem. De HEERE zou Israël jaloers maken met wat geen God is en door wat geen volk is. Een vuur is aangestoken in Gods toorn en zal branden tot onder in de hel.

Zacharia 2:5-10 profeteert, “Jeruzalem zal een open gebied vormen ... de HEERE zal voor haar zijn ‘een muur van vuur rondom’ en Ik zal in haar midden tot heerlijkheid zijn (2:5).” Tegen de heidenvolken die haar beroofd hebben zegt de HEERE, “Voorwaar, wie U aanraakt, raakt zijn oogappel aan (2:8). ‘Oogappel’ is een sterk mensvormige uitdrukking die zegt dat de leed die Juda aangedaan was (gedurende de ballingschap) de Heere op een zeer gevoelige plek getroffen heeft. Zacharia (520-518 v.C.) wekt de Judeeërs die nog in Babylon, het land van de Noorden’, woonden, op om te vluchten⁷² omdat Gods oordeel over Babel komt⁷³. “Dochter van Sion, verblijd u, want, zie, Ik kom en zal in uw midden wonen.”

⁶¹ Jesaja 1:9; Jesaja 10:22; Jesaja 44:1-5

⁶² Hosea 2:21-22; Romeinen 9:6b

⁶³ 1 Korinthe 10:11, Grieks: ‘Israël kata sarx’

⁶⁴ Galaten 6:14-16

⁶⁵ Matteüs 8:11-12; Matteüs 21:42-44

⁶⁶ Johannes 1:47; zie Romeinen 9:6

⁶⁷ Johannes 6:60-66; Johannes 8:30-47

⁶⁸ 1 Korintiërs 10:18 in het oorspronkelijke Grieks: Ἰσραὴλ κατα σάρκα, het Israël naar het vlees.

⁶⁹ Galaten 6:16: Ἰσραὴλ τοῦ θεοῦ, het Israël van God.

⁷⁰ Lukas 6:27-28

⁷¹ Lukas 10:16

⁷² Jesaja 48:20

⁷³ Zacharia 1:15,21; 2:9

Zacharia 2:11 profeteert dat “veel heidenvolken zich op dié dag (d.i. de nieuwtestamentische of Messiaanse periode) bij de HEERE zouden aansluiten en zij zouden God tot een volk worden en God zou in hun midden wonen.”

In de nieuwtestamentische periode beaamt de apostel Petrus dit: “U (vreemdelingen/gelovigen uit de heidenen in de verstrooiing) bent een uitverkoren geslacht, een koninklijke priesterschap, een heilig volk, een volk dat God tot zijn eigendom maakte; opdat u de deugden zou verkondigen van Hem die u uit de duisternis geroepen heeft tot zijn wonderbaarlijke licht. U, die voorheen geen volk was, maar nu Gods volk bent; u die zonder ontferming was, maar nu in ontferming aangenomen bent” (**1 Petrus 2:9-10, zie Hosea 1:6,9**).

3. DE PROFETISCHE BOEKEN.

De oudtestamentische profeten waren:

Amos (788–737 v.C.), Jona (783–743 v.C.), Hosea (754–714 v.C.), <u>Jesaja</u> (740–680 v.C.), Micha (737–727 v.C.), Nahum (660 v.C.), Zefanja (639–630 v.C.), <u>Jeremia</u> (627–586/550 v.C.),	Habakuk (608–605 v.C.), <u>Daniël</u> (605–537 en tweede eeuw v.C.), <u>Ezechiël</u> (593–571 v.C.), Obadja (na 586 v.C.), Haggai (520 v.C.), Zacharia (520–518 v.C.), Joël (500–400? v.C.) Maleachi (432–420 v.C.).
---	---

Voor hun profetieën geldt dat sommige profetieën op een *letterlijke* wijze vervuld zijn en anderen op een *niet letterlijke* wijze. Maar al hun profetieën moeten uitgeleegd worden in het licht van wat het Nieuwe Testament openbaart!

4. DE PROFETEN IN HET OUDE TESTAMENT.

a. Wat is een profeet?

In het Oude Testament is een ‘profeet’ iemand die met een boodschap van God naar mensen toe komt⁷⁴. Het woord ‘profeteren’ betekent ‘verkondigen’. De profeten ontvingen openbaringen (onthullingen) door de directe inspiratie van Gods Geest⁷⁵. De openbaringen werden op bovennatuurlijke wijze in de bewustzijn van de profeten gebracht⁷⁶.

God liet daarbij het eigen karakter van de profeet wel intact. Iedere profeet sprak in zijn eigen stijl. De profeten maakten onderscheid tussen hun eigen woorden en Gods Woord en verklaarden dat de openbaringen van God niet uit hun eigen hart of denken voortkwamen⁷⁷, zoals bij de valse profeten⁷⁸.

b. Hoe profeteerden de profeten?

De profeten maakten Gods boodschappen op verschillende manieren bekend - via woorden, handelingen (uitbeeldingen)⁷⁹, wonderen⁸⁰ of geschriften⁸¹.

Verder spraken de profeten tot Israël in termen die Israël kon begrijpen. In hun profetieën en beschrijvingen over de Messias en zijn Koninkrijk maakten ze bijvoorbeeld gebruik van oudtestamentische begrippen als ‘tempel’, ‘altaar’, ‘priesterschap’, ‘offers’, ‘besnijdenis’, ‘het land van Israël’ en ‘het volk van Israël’.

c. Wat profeteerden de profeten?

De profeten gaven Gods woorden door in de vorm van onderricht, beloften, aansporingen, vermaningen, waarschuwingen en dreigementen. De profeten verkondigden openbaringen over God Zelf⁸², over Gods wil (wet) en Gods eeuwige plan⁸³. Zij verklaarden het verleden⁸⁴, belichtten het heden⁸⁵, of openbaarden de toekomst⁸⁶. Dus, ‘profeteren’ betekent niet zonder meer ‘de toekomst voorspellen’!

Maar de profeten werden vooral door God gestuurd wanneer het volk Israël van God en zijn plan afdwaalde. Dan verkondigden de profeten Gods rechtvaardige oordelen tegen het volk (de ballingschap van Israël naar Assyrië en van Juda naar Babylon) en zijn genadige verlossing (de terugkeer vanuit de ballingschap). De profeten verkondigden Gods oordelen over de omliggende landen⁸⁷. Maar de profeten verkondigden ook Gods genadige beloften aan zijn volk voor

⁷⁴ Deuteronomium 18:18

⁷⁵ 1 Petrus 1:11

⁷⁶ Jeremia 1:9; Ezechiël 2:2

⁷⁷ 2 Petrus 1:19-21

⁷⁸ Jeremia 14:14. Lees Jeremia 23:9-32 en Ezechiël 13:2-3,17-23

⁷⁹ Jeremia 19:10-11a; 28:10; Ezechiël 4:1-12; 5:1-4

⁸⁰ 1 Koningen 18:36-40; zie 2 Korintiërs 12:12; Hebrëeën 2:4

⁸¹ Jeremia 30:2; 36:2,28,32

⁸² Lees Jesaja 40:11-31

⁸³ Jesaja 49:6; 56:3-8

⁸⁴ Jesaja 48:3-6a; Jeremia 2:11-13

⁸⁵ Jesaja 48:17-18; Jeremia 2:20-22

⁸⁶ Jesaja 48:6b-8a; Jeremia 2:36-37 (Lees Jeremia 23:1-8; 29:10-11

⁸⁷ Jeremia 1:5,10; hoofdstuk 27; hoofdstuk 46–51; Ezechiël hoofdstuk 25–32

wie zich van zonde en onrecht bekeerden⁸⁸!

Alleen een 'overblijfsel' of 'rest' van Gods volk in de ballingschap zou zich bekeren en terugkeren naar een vernieuwd Israël en naar 'de sterke God' (Jesaja 1:9; Jesaja 10:20-23). De sterke God is Jezus Christus⁸⁹. God zou Israël ná de ballingschap weer opbouwen tot de komst van de Herder (Jezus Christus) en de uitstorting van de Heilige Geest (dat wil zeggen tot het begin van de nieuwtestamentisch periode)(Lees Ezechiël 34:11-24; 36:16-38).

d. Voorwaardelijke en onvoorwaardelijke profetieën.

De profetieën in het Oude Testament konden voorwaardelijk of onvoorwaardelijk zijn. Aan sommige profetieën in het Oude Testament waren geen voorwaarden verbonden. Dit zijn vooral de profetieën over de komende Messias⁹⁰.

Maar aan de meeste profetieën in het Oude Testament waren wel voorwaarden verbonden. Al vanaf de profeet Mozes beloofde God zegeningen als de Israëlieten gehoorzaam zouden zijn en dreigde Hij met vervloekingen als zij ongehoorzaam zouden zijn⁹¹. Dit houdt in dat God verkondigde (beloofde, voorzegde) iets te zullen doen, maar dan moest Israël wel aan bepaalde voorwaarden voldoen. In het Oude Testament deed God beloften aan Israël met betrekking tot een toekomstige terugkeer naar het land en een toekomstig herstel van het land en volk. Maar deze profetieën waren altijd voorwaardelijk! De profetieën (beloften) zouden alleen vervuld worden wanneer Israël de HEERE en zijn verbond trouw bleef en zijn geboden bleef gehoorzamen. God beloofde Israël dat oprechte berouw, bekering (verandering van denken) en een rechtsomkeer tot God zou leiden tot het intrekken van Gods dreigementen (Jeremia 18:5-8). Maar God dreigde Israël voortdurend dat afval van de levende God zou leiden tot het intrekken van Gods beloften (Jeremia 18:8-10)!

God is soeverein en is niet verplicht om welke belofte dan ook te vervullen aan een ongehoorzaam Israël en ook niet aan een ongehoorzame christengemeente in onze tijd.

e. Vervulde en onvervulde profetieën.

Wat leert de Bijbel over de vervulling van profetieën (beloften)?

- Sommige profetieën in de oudtestamentische periode zijn al in vervulling gegaan gedurende de oudtestamentische periode. Bijvoorbeeld: “De bevolking van Juda en Israël was zo talrijk als zandkorrels aan de zee” en “Salomo heerste over alle koninkrijken tussen de Eufraat en ... de grens met Egypte”. Deze beloften zijn al vervuld in de tijd van Salomo (971 – 931 v.C.)⁹².
- Sommige profetieën in de oudtestamentische periode zijn dreigementen. “...zo zal Hij elk mogelijk onheil over u brengen wanneer u de regels van het verbond overtreedt die Hij u heeft opgelegd. Wanneer u andere goden gaat dienen en u voor ze neerbuigt, zal Hij u wegvagen uit dit goede land dat Hij u gegeven heeft”⁹³. De beloften aan Israël werden teruggetrokken omdat Israël ongehoorzaam was⁹⁴.
- Sommige profetieën in de oudtestamentische periode zijn al in vervulling gegaan gedurende de nieuwtestamentische periode in Jezus Christus. “Toen Ik nog bij jullie was, heb Ik tegen jullie gezegd dat alles wat in de Wet van Mozes, bij de Profeten en in de Psalmen over Mij geschreven staat in vervulling moest gaan”⁹⁵.
- Sommige profetieën in de oudtestamentische periode zijn bezig om nu in de nieuwtestamentische periode in vervulling te gaan. Bijvoorbeeld, “Veel heidenvolken zullen op die dag zich aansluiten bij de HEERE en zullen Hem tot een volk zijn”⁹⁶.
- Sommige profetieën aan het oudtestamentische volk van God gaan in vervulling in anderen die de vrucht van het koningschap van God in hun leven dragen. “Het Koninkrijk van God zal u worden ontnomen, en gegeven worden aan een volk dat het wel vrucht laat dragen”⁹⁷.
- Sommige profetieën in de oudtestamentische periode worden in een veel verdere strekking en in een hogere zin in de nieuwtestamentische periode vervuld⁹⁸. Wat over de terugkeer uit de ballingschap gezegd werd, gaat in vervulling in de terugkeer van de heidenen naar God. Wat over Gods oudtestamentische volk gezegd werd, gaat in vervulling in Gods nieuwtestamentische volk. Wat over koning David gezegd werd, gaat in Koning Jezus Christus in vervulling. Wat over het land van Israël gezegd werd, gaat in vervulling in de nieuwe aarde.

f. Oude Testament profetie en Nieuwe Testament vervulling.

Het hele Oude Testament is eigenlijk een profetie die zijn vervulling vindt in het Nieuwe Testament:

⁸⁸ Ezechiël 33:7-11; zie Jesaja 59:20) (Lees ook Ezechiël 33:12-20

⁸⁹ vergelijk Jesaja 10:21 met Jesaja 9:5 NBG

⁹⁰ Bv. Jesaja 9:5-6 NBG

⁹¹ Deuteronomium 27-28

⁹² Genesis 15:5,18; Jozua 23:14; zie 1 Koningen 4:20; 5:1

⁹³ Jozua 23:15-16

⁹⁴ Jeremia 18:11-12

⁹⁵ Lucas 24:25-27,44-45

⁹⁶ Zacharia 2:11

⁹⁷ Matteüs 21:41-44; 2 Korinthe 1:20; zie Exodus 19:4-6 en 1 Petrus 2:9-10

⁹⁸ Vergelijk bijvoorbeeld de jonge vrouw in Jesaja 7:14-16 met de maagd Maria in Matteüs 1:23. En vergelijk ook Jesaja 60:10-22 met Openbaring 21.

- *De instelling van de Wet in het Oude Testament*⁹⁹. De Wet en de instellingen van het volk Israël vinden hun vervulling in Jezus Christus en zijn Koninkrijk¹⁰⁰.
- *De historische gebeurtenissen in het Oude Testament*¹⁰¹. Bepaalde historische gebeurtenissen in het Oude Testament, zoals de schepping, de exodus en de terugkeer uit de ballingschap, zijn *profetische 'typen'* die hun geestelijke vervulling vinden in de boodschap van herschepping, verlossing en herstel in het Nieuwe Testament.
  - (i) *De schepping* als beeld van de verlossing door Jezus¹⁰².
  - (ii) *De exodus* als beeld van de verlossing door Jezus Christus¹⁰³.
  - (iii) *De terugkeer uit de ballingschap* als beeld van de verlossing¹⁰⁴.
- *De theocratie in het Oude Testament*¹⁰⁵. De theocratie in het Oude Testament wordt in het Nieuwe Testament vervuld door het Koninkrijk van God en Koning Jezus Christus.
- *De profetische boeken in het Oude Testament*¹⁰⁶. Zie de profetieën in Jesaja, Jeremia, Ezechiël, Hosea en Zacharia hieronder.
- *Het oudtestamentische volk van God, Israël, in profetie*¹⁰⁷. Het volk 'Israël' vindt haar vervulling in de Dienaar van de HEER (Jezus Christus)¹⁰⁸.

---

⁹⁹ www.deltacursus.nl - studie 9. De wet en de genade

¹⁰⁰ Matteüs 5:17; Kolossenzen 2:17; Hebreeën 9:8-10; zie Hebreeën 10:1-18

¹⁰¹ www.deltacursus.nl - studie 10. De geschiedenisboeken van het Oude Testament

¹⁰² 2 Korinthe 4:6; 2 Korinthe 5:17

¹⁰³ 1 Korinthe 5:7-8; 1 Korinthe 10:1-2

¹⁰⁴ Markus 1:1-5; Handelingen 13:46-48

¹⁰⁵ www.deltacursus.nl - studie 11. De theocratie in het Oude Testament

¹⁰⁶ www.deltacursus.nl - studie 13. De profetische boeken in het Oude Testament

¹⁰⁷ www.deltacursus.nl - studie 14. Israël in de Bijbel

¹⁰⁸ Jesaja 49:3; zie Zacharia 3:8; Marcus 10:45

God zal zijn heerlijkheid ten toon stellen in de komende Christus (die 'Israël' genoemd wordt)¹⁰⁹ en in de komende verlore Gemeente/Kerk (die eveneens 'Israël' genoemd wordt)¹¹⁰ of Jeruzalem (Sion)¹¹¹ die een symbool voor het Lichaam van Christus is!

- *De messiaanse profetieën in het Oude Testament*¹¹². De meeste profetieën over de Messias in het Oude Testament zijn al in Jezus Christus in het Nieuwe Testament in vervulling gegaan.

JESAJA

5. DE PROFETIEËN VAN JESAJA (740-680 v.C.).

Het overblijfsel van Israël zal wortel schieten, groeien, bloeien en de wereld met vruchten vervullen (hfst 27)

Jesaja 1. Oordeel voor (ongelovig) Israël, maar vergeving en vernieuwing voor (gelovig) Israël. “Ik heb kinderen grootgebracht en doen opgroeien, maar zij zijn tegen mij in opstand gekomen. ... Wee het zondige volk, volk van zware ongerechtigheid, nageslacht van kwaaddoeners, kinderen die verderf aanrichten! Zij hebben de HEERE verlaten, de Heilige van Israël verworpen, zij zijn vervreemd van achter Hem vandaan (1:2-4). ... Als de HEERE van de legermachten ons niet een gering aantal (gelovige) ontkomenen had overgelaten, als Sodom zouden wij geworden zijn; wij zouden Gomorra gelijk geworden zijn. Hoor het woord van de HEERE, leiders van Sodom, neem de wet van onze God ter oren, volk van Gomorra (1:9-10)!” ... De stad is tot een hoer geworden, moordenaars, dieven, corrupte omkopers, die rechtspraak verdraaien ... De HEERE zal zich tegen (ongelovig) Israël keren (1:21-25).

Jesaja 2. In het laatste der dagen (de nieuwtestamentische periode) zullen gelovigen uit de heidenvolken naar Gods nieuwtestamentische volk toestromen. Alle heidenvolken zullen naar de berg van het huis van de HEERE toestromen. Hij zal hen aangaande zijn wegen onderwijzen. Uit Sion zal de wet uitgaan. Ongelovigen zullen naar het zwaard grijpen en daardoor omkomen, maar gelovigen zullen hun zwaarden omsmeden tot ploegscharen en snoeimessen. Oorlog voeren zullen zij niet meer leren, maar wandelen in het licht van de HEERE (2:1-5).

Jesaja 3. De HEERE geeft (ongelovig) Israël over aan kinderen die het volk onderdrukken en vrouwen die het volk overheersen en verleiden. “Ik zal jongens aanstellen als hun vorsten, willekeur zal over hen heersen” (3:4-5). De onderdrukkers van mijn volk zijn kinderen en vrouwen heersen over hen. Mijn volk wie u leiden, misleiden u (3:12).”

Jesaja 4. Gods nieuwe Gemeente gereinigt en beschermd. Op die dag zal de Messias de heerlijke sieraad zijn en de (gelovige) ontkomenen zullen heilig genoemd worden wanneer de HEERE (door het bloed van Jezus) de vuilheid afgewassen heeft en de bloedschuld weggespoeld heeft door een Geest van oordeel en uitbranding (4:2-6).

Jesaja 5. Israël was Gods uitverkoren wijngaard, bestemd een vruchtbare wijngaard te zijn, maar bracht stinkende druiven voort (5:1-7). De HEERE zal zijn omheining wegnemen zodat hij verwoest wordt (5:5). ... Omdat Israël geen oog heeft voor Gods werken en zijn kennis, gaan zij in ballingschap (5:12-13). ... Daarom is de toorn van de HEERE tegen zijn volk ontbrand en zijn hand tegen hen uitgestrekt (5:25).

Jesaja 11. De terugkeer van het overblijfsel uit de ballingschap in het Oude Testament is een symbool van de verlossing dat de Messias brengt in het Nieuwe Testament (11:11-16). In de Messiaanse tijd zal het overblijfsel (11:11)¹¹³ van de Israëlieten uit de heidenlanden waarheen zij verstrooid waren, terugkeren. De Heere zal een banier omhoogheffen als teken voor de volken om de verstrooide zonen van de tien stammen van Israël en twee stammen van Juda vooral uit (de ballingschap in) Egypte en Assyrië in hun armen terug te brengen en de dochters op de schouder terug te dragen (49:22). Door een beweging van zijn machtige hand gepaard met een hete wind als de vurige adem van de Almachtige wordt de Eufraat rivier uiteengeslagen tot zeven ondiepe stromen die men met sandalen aan kan doorwaden. Er zal ook een gebaande weg zijn waarlangs de overblijfsel van ballingen vanuit Assyrië het land van Israël kunnen bereiken. De terugkeer uit de ballingschap was een emotionele (met tranen) en vreugdevolle (met gejuich) gebeurtenis (Psalm 126)!

Jesaja 19. De uitverkoren gelovigen in Egypte zijn het begin van Gods uitverkoren gelovige volk onder de heidenen.

Vers 1-19. Egypte geoordeeld.

Vers 18-15. Egypte begenadigd.¹¹⁴

Jesaja 27. De terugkeer van het overblijfsel uit de ballingschap in het Oude Testament is een symbool van de groei, bloei en vrucht van Gods volk in het Nieuwe Testament. De HEERE zal de slangachtige wezen/monster 'Leviathan' van de zee, d.i. 'de snelle' (Tigris rivier) van Assyrië of 'de kronkelende' (Eufraat rivier) van Babylonië, doden (27:1). Nadat een klein deel van Israël uit de ballingschappen naar Assyrië, Babylon en Egypte zijn teruggekeerd (536 n.C.), zal de HEERE zijn wijngaard, Israël, beschermen (27:2-3). In de Messiaanse (nieuwtestamentische) tijd zal Gods volk wortel schieten, bloeien, groeien en de hele wereld met vruchten vervullen (27:6)!

¹⁰⁹ Jesaja 4:2; 49:3; 55:5

¹¹⁰ Jesaja 43:7; 46:13; 49:3

¹¹¹ Jesaja 52:1; 60:9,21; 61:3

¹¹² www.deltacursus.nl - studie 16. Het leven van Christus

¹¹³ Overblijfsel. 'Sjaar-Jashub' betekent "een rest zal terugkeren" (7:3; 10:20)

¹¹⁴ Zie "Het natuurlijke volk van Israël" - deel 1.

Jesaja profeteert over de terugkeer van (Gods) Israël¹¹⁵, zijn toekomstig heil en gezegende toekomst vanuit het standpunt van de ballingschap naar Assyrië en Babylonië en vanuit het verlaten stad van Jeruzalem en land van Juda (27:8,10).

Jesaja 30. *Israël moet wachten op de leiding van de HEERE.* Wee opstandige Israël die zonder de HEERE plannen maakt en verdragen sluit (30:1). Alleen door terugkeer/bekering en vertrouwen/geloof zal er verlossing komen (30:15). De HEERE wacht op hun roepen, dan zal Hij antwoorden. Als zij naar rechts of links moeten gaan, zullen zij een woord achter hun horen “Dit is de weg, bewandel die” (30:19-21). Door de stem van de HEERE zal Assyrië verpletterd worden (30:31, vgl. 2 Thessalonicenzen 2:8).

Jesaja 31. *Wee Israël die steunt op strijdwagens en machtige ruiters (militaire macht), maar de HEERE niet zoeken* (31:1). Egyptenaren zijn mensen en geen God (31:3). Assyrië zal vallen door het zwaard maar niet door dat van een man (31:8).

Jesaja 32. *Het koningschap van Jezus Christus leidt tot de uitgieting van de Heilige Geest.* Een Koning zal regeren in gerechtigheid. Dié Man zal zijn als een beschutting tegen de wind, een schuilplaats tegen de vloed, als waterbeken in een dorre streek, als de schaduw van een zware rots in een dorstig land (32:1-2). Totdat over ons uitgegoten wordt de Geest uit de hoogte. Dan zal de woestijn tot een vruchtbaar veld worden en het vruchtbare veld zal als een woud beschouwd worden (32:15). De vrucht van gerechtigheid zal vrede zijn, en de uitwerking van de gerechtigheid: rust en veiligheid tot in eeuwigheid. (32:17).

Jesaja 34. *De ongelovige heidenvolken worden overgegeven aan de leegte (tohu) en de vormloosheid (bohu)*(34:11; Genesis 1:2). De grote toorn van de HEERE richt zich tegen de (ongelovige) heidenvolken en hun legers. Hij slaat hen met de ban en geeft hen over ter slachting (34:2). Het zal de dag van de wraak van de HEERE zijn, het jaar van de afrekening om de rechtszaak van Sion (Israël). Het Laatste Oordeel zal Gods recht herstellen.

Jesaja 35. *De terugkeer uit de ballingschap is figuurlijk voor de nieuwe (nieuwtestamentische) Gemeenschap en uiteindelijk figuurlijk voor de nieuwe aarde.* De verwachting van de vernieuwing van alle dingen wordt gericht aan moedeloze bannelingen en vluchtelingen. De woestijn zal in bloei staan als een roos (35:1). Gods wraak/vergelding en verlossing zal komen (35:4). Blinden, doven, stommen en kreupelen zullen volkomen genezen (35:5-6). Het dorstig land zal tot waterbronnen worden (35:7). Een effen, afgezonderde weg terug naar Sion zal alleen voor de verlost en vrijgekochten (gelovigen) zijn (vgl. Johannes 14:6). Zij zullen met blijdschap en eeuwige vreugde terugkeren (35:9-10).

Jesaja 39. *Voorzegging van de ballingschap.* Hizkia liet Merodach-Baladan, koning van Babel zijn schathuis, zijn wapenhuis en alles in zijn koninkrijk zien (39:2). Jesaja sprak het woord van de HEERE tegen hem: “Er komen dagen dat alles wat in uw huis is naar Babel zal worden weggevoerd” (39:6).

Jesaja 40. *De God die met niets vergeleken kan worden openbaart zich in de schepping en in Jezus Christus.* De heerlijkheid van de onvergelykbare God (40:13,18,25-26), de Schepper van de aarde (40:12) en van de hemel (40:22) zal gezien worden in Jezus Christus (40:3-5) en in de ontelbare geschapen sterren (40:26). Als een Herder zal Hij zijn schapen weiden (40:11)

Jesaja 41. *(Gelovig) Israël is Gods dienaar.* (i) *De Roeper van Kores (de koning van Medo-Perzië).* De HEERE roept Kores tegen de afgoden in Israël (41:2). Hij is de Eeuwige en Onveranderlijke (41:4). (ii) *De Uitkiezer van zijn volk.* De HEERE heeft Israël als zijn dienaar verkozen om als een dorsslede de bergen (van tegenstand) te dorsen en de heuvels als kaf te verpulveren (41:15). “Wees niet bevreesd, wormpje Israël (41:8-10,14). (iii) *De Transformator van het land.* De HEERE veranderd de woestijn in een waterpoel en het dorre land tot waterbronnen (41:18). (iv) *De Openbaarder van gebeurtenissen.* De HEERE openbaart vanaf het begin de dingen van vroeger en de komende dingen, iets wat de afgoden niet kunnen (41:22).

Jesaja 42. *Dat het nieuwe verbond voor gelovigen in alle volken zou zijn, openbaarde God wel aan Jesaja¹¹⁶, maar niet aan Jeremia¹¹⁷.* “Ik zal u (de Knecht van de HEERE, Jezus Christus) stellen tot een verbond voor het (gelovige) volk (van Israël), tot een licht voor de (gelovige) heidenvolken.” *De profeten van het Oude Testament stonden nog onder het oude verbond en beschreven het nieuwe verbond nog in termen van woorden en beelden van het oude verbond* (Israël en de Wet). De schaduwen van de Joodse wet (waaronder de nationale oorsprong of de etnische afkomst en het volksgedrag van de Israëlieten hoorde) waren uiterlijkheden waarvan gelovigen onder het nieuwe verbond bevrijd werden om God “in Geest en waarheid” te dienen¹¹⁸. Het is duidelijk dat in het Nieuwe Testament het nieuwe verbond uitgebreid werd naar geestelijk Israël, gelovigen in alle volken die door de Geest wedergeboren worden (42:6). (Vleselijk) Israël is echter blind en doof (42:19) ... gaat niet op Gods wegen, luistert niet naar Gods wet (42:24).

Jesaja 43. *God verlost (geestelijk) Israël met een uniek doel.* (i) *Verlost om tot Gods eer te leven* (43:4,7). (ii) *Verlost om de onveranderlijke God te openbaren* (43:10-11). (iii) *Verlost om de onweerstaanbare God te openbaren* (43:13).

¹¹⁵ Galaten 6:14-16

¹¹⁶ Jesaja 19:24-25; Jesaja 42:6; Jesaja 56:3-8; Romeinen 15:9-12

¹¹⁷ Jeremia 31:31

¹¹⁸ Johannes 4:20-24

(iv) *Verlost om de God van transformatie te openbaren (43:18-19).* (v) *Verlost om de Uitelger van de zonde te openbaren (43:25).*

Bijbelse typologie: *De schepping (43:15)* is een type van *de exodus* uit Egypte (4:16) en de exodus is weer een type van *de bevrijding uit de ballingschap (43:14)* – *en allen zijn een type van verlossing onder het nieuwe verbond!*

Jesaja 44. *(Geestelijk) Israël is Gods verkozen dienaar (44:1)*, op wie Gods Geest en zegen is uitgestort (44:3), wie de naam ‘van de HEERE’ en ‘Israël’ aangenomen heeft (44:5) en wiens zonden uitgedelgd zijn (44:22). De HEERE bevestigt het woord van zijn knecht/profeet die zegt dat Kores de herder van de HEERE (44:28) en de gezalfde van de HEERE (45:1) is om na de ballingschap Jeruzalem en de tempel te herbouwen.

Jesaja 45. *De enige God, de Schepper, de Formeerder van Israël is de Beweger van de heilsgeschiedenis.* Hij doet Kores opstaan in gerechtigheid om Jeruzalem te bouwen en de ballingen vrij te laten (45:13). God heeft de aarde niet geschapen om woest te zijn, maar voor mensen om erop te wonen (45:18). Hij heeft in het verleden geopenbaard wat in het heden een feit is (45:21). Hij is degene voor wie alle mensen moeten buigen en Hem moeten belijden (45:23).

Jesaja 46. *De enige God die de (gelovige) overblijfsel van Israël van begin tot einde draagt.* Tegenover de afgoden is Hij de Enige die de toekomst en het einde openbaart en zijn raadsbesluit uitvoert (46:10).

Jesaja 47. *De HEERE straft Israël d.m.v. Babylonië.* De HEERE was toornig op zijn volk (vleselijk Israël) en gaf hen over in de hand van Babylon (47:6), maar Babylonië bewees geen barmhartigheid (46:10). *De HEERE strafte Israël d.m.v. de Babyloniërs, de Babyloniërs d.m.v. de Medo-Perzen, de Medo-Perzen d.m.v. de Grieken en de Grieken d.m.v. de Romeinen.* “In een ogenblik zal verlies van kinderen en weduwschap hen overkomen (47:9).

Jesaja 48. *De HEERE verkondigde de vroegere, de tegenwoordige en de toekomstige dingen.* “De dingen van vroeger heb Ik van oudsher (lang van te voren) verkondigt (48:3) ...voordat het kwam, heb Ik het u doen horen (48:5) ...Van nu af aan doe Ik u nieuwe dingen horen, verborgen dingen die u niet geweten hebt (48:6) ...Omwille van mijn Naam stel Ik mijn toorn uit, ...zodat Ik u (het gelovige overblijfsel van Israël) niet zal uitroeien (48:9).

Jesaja 49. *Jezus Christus is de Knecht van de HEERE, (de ware) Israël* in wie de HEERE zich zal verheerlijken (49:3), Hij zal *het overblijfsel van Israël (uit de ballingschap) terugbrengen en een Licht voor de heidenvolken zijn die Gods heil tot het einde van de aarde zal brengen (49:6).* Hij zal vernederd (veracht en verafschuw) en verheerlijkt worden (koningen zullen voor Hem neerbuigen) (49:7). De HEERE geeft Hem tot een verbond voor Gods volk om de verwoeste aarde weer op te richten (49:8; Handelingen 3:21). De HEERE zal Sion (zijn uitverkoren, gelovige volk) niet vergeten: hij heeft haar in beide handpalmen gegraveerd (49:15-16).

De vernieuwing na de terugkeer uit de ballingschap is symbolisch voor het leven in het Nieuwe Testament en op de nieuwe aarde (49:9-10). De (gelovigen in) de heidenvolken zullen uw (gelovige) zonen in de armen brengen en de (gelovige) dochters op de schouder dragen (49:22; zie 66:19-20; Mattheüs 28:19; Romeinen 11:30-31).

Jesaja 52:13 – 53:12. *De Knecht van de HEERE (d.w.z. de komende Messias en niet het volk van Israël) is het middelpunt en doel van de oudtestamentische openbaring¹¹⁹.*

Jesaja 54. *De uitbreiding en toerusting van Gods nieuwe volk (de Gemeente).* “U zult zich naar rechts en links uitbreiden en uw nageslacht (de gelovige overblijfsel) zal de heidenvolken in bezit nemen” (54:2-3). “Al uw kinderen zullen door de HEERE onderwezen zijn” (54:13).

Jesaja 56. *Gelovige niet-Joden horen 100% bij Gods volk!* De vreemdeling die zich bij de HEERE gevoegd heeft (56:3). Hun namen zullen niet uitgewist worden (56:5)! Maar de (ongelovige) leiders in het volk van Israël zijn blind, weten van niets, zijn stomme honden die niet kunnen blaffen, alleen maar slapen en vreten en uit zijn op hun eigen gewin en zich dronken drinken (56:9-12). “Naast de verdrevenen uit Israël zal de HEERE nog meer (gelovigen uit de heidenvolken) bijeenbrengen”. *Reeds de oudtestamentische openbaring verwert het Sionisme (56:8)!*

Jesaja 59. *De zonde van Israël, het oordeel en de verlossing.* (i) *Zonde.* “Uw ongerechtigheden maken scheiding tussen u en uw God” (59:2) (ii) *Het oordeel.* “Daarom bereikt de gerechtigheid ons niet” (59:9). (iii) *De verlossing.* “Een Verlosser zal naar Israël komen voor wie zich van overtreding bekeren” (59:20). Gods Geest en Woord zal van de gelovige niet wijken (59:21).

Jesaja 60. *De wederopbouw van Jeruzalem (na de ballingschap) is symbolisch voor (i) het ideaal van de nieuwe Gemeente op deze aarde en (ii) de werkelijkheid van de nieuwe Gemeente op de nieuwe aarde.* “Over u (Sion, het volk/ de Gemeente van God) zal de HEERE opgaan en zijn heerlijkheid zal over u gezien worden. En de heidenvolken zullen naar uw licht gaan” (60:2-3; Openbaring 21:11). “Het vermogen van de heidenvolken zal naar u toe komen” (60:5; Openbaring 21:26). Deze niet-joodse “vreemdelingen zullen uw muren herbouwen en koningen zullen u dienen” (60:10; Openbaring 21:12-14). “Uw poorten zullen steeds openstaan; dag en nacht zullen ze niet gesloten worden” (60:11a; Openbaring 21:25) “opdat men het vermogen van de heidenvolken naar u toe zal brengen” (60:11b; Openbaring 21:24,26). Allen die u verworpen hebben, zullen zich neerbuigen aan uw voetzolen” (60:14a; Openbaring 3:9). “Zij zullen u noemen: ‘Stad van de HEERE’” (60:14b; Openbaring 21:9-10). “De zon zal voor u niet meer zijn tot

¹¹⁹ Uitleg van Jesaja 52:13 – 53:12 in www.dota.net, Handleiding 5, supplement 1

een licht overdag” (60:19a; Openbaring 21:21). “De HEERE zal voor u tot een eeuwig licht zijn” (60:19b; Openbaring 21:23). “Uw volk, zij zullen allen rechtvaardigen zijn, voor eeuwig zullen zij de aarde in bezit nemen “ (60:21; Openbaring 21:1-2).

Jesaja 61. De bediening van de profeet is symbolische voor de bediening van de komende Messias en zijn Gemeente. De Geest van de HEERE is op mij (de profeet en symbolisch voor de Messias), gezalfd om de blijde boodschap te brengen, de gebrokenen te verbinden, voor gevangenen vrijlating uit te roepen, troost voor alle treurende van Sion (de gelovigen) en vreugde voor de rouwenden. Zij worden genoemd: ‘eiken van de gerechtigheid’, ‘een planting van de HEERE’ om Hem te verheerlijken (61:1-3). Zij zullen verwoeste plaatsen van weleer herbouwen. Vreemden zullen hun kudde weiden, vreemdelingen hun akkerbouwers en wijnbouwers zijn (zie 60:10). En u zult priesters en dienaren van de HEERE zijn (61:4-6). Hun nageslacht zal onder de heidenvolken bekend worden en allen zullen erkennen dat zij gezegend zijn (61:9). De HEERE heeft mij bekleed met de klederen van het heil en de mantel van (zijn) gerechtigheid omgedaan. De HEERE doet gerechtigheid opkomen voor alle volken (61:10-11).

Jesaja 62. De bediening van de wachters is symbolisch van de bediening van de verkondigers totdat de nieuwe Gemeente gegrondvest is. Wees niet stil totdat de gerechtigheid van de nieuwe Gemeente opkomt als een lichtglans en haar verlossing als een brandende fakkel (62:1). De heidenvolken (symbolisch voor de ongelovigen) zullen haar gerechtigheid zien en zij zal met een nieuw naam genoemd worden die God bepaalt (niet meer de naam: ‘Sion/Israël’, maar bv. ‘christenen’)(62:2; 65:15). De HEERE heeft wachters op de muren van Jeruzalem aangesteld *om nooit te zwijgen en het volk te doen denken aan de HEERE (niet aan het natuurlijke volk van Israël)* totdat de nieuwe Gemeente gegrondvest is (62:6-7). Bereid de gebaande weg (vanuit de ballingschap) en verkondig: ‘uw verlossing komt!’ De nieuwe Gemeente zal genoemd worden ‘de verlost van de HEERE’, ‘de gezochte stad die niet verlaten is’ (62:10-12).

Jesaja 63. De HEERE vertrapt de ongelovige en ongehoorzame volken (63:3-4,6), maar bewijst liefde en genade door de Engel van zijn aangezicht (Jezus Christus/de Heilige Geest) aan gelovigen. De HEERE heeft hen (de gelovigen) door zijn liefde en genade bevrijd en hen al die dagen van weleer gedragen (63:9). Maar toen zij (de ongelovigen, ongehoorzamen) zijn Heilige Geest hebben bedroefd, is Hij voor hen tot een vijand veranderd en heeft Hij zelf tegen hen gestreden (63:10,11,14). Hoewel Abraham en Jakob ons (de gelovigen) niet kent, blijft de HEERE onze Vader-Verlosser (63:16) en onze Vader-Schepper (64:8). Slechts voor een korte tijd heeft Gods heilige volk het Beloofde Land in bezit gehad (63:18)!

Jesaja 64. God ontmoet de rechtvaardige die zich in de HEERE verblijdt (64:4-5), maar wie in de zonde blijft, doet Hij wegwijnen (64:6b). De rechtvaardige daden van de Israëlieten zijn als een bezoedelde kleding, als herfstbladeren die afvallen, als misdaden die door de wind weggevoerd worden (64:6a).

Jesaja 65. Afgodisch Israël wordt tot een vloekwoord, maar gelovigen worden met een andere naam genoemd (65:15), namelijk ‘christenen’ (Hebreeuws: *meshichi*; Grieks: *christoi*, Psalm 105:15, Grieks: *christianous*, Handelingen 11:26). De nieuwe schepping is symbolisch voor de nieuwe Gemeente (65:17). De HEERE scheidt Jeruzalem een vreugde en zijn volk blijdschap (65:18).

Jesaja 66. Een talrijk aantal ongelovigen zal tezamen weggevaagd worden, maar in de nieuwtestamentische periode zal de HEERE Joodse boden (de apostelen) uitzenden om gelovigen uit de heidenvolken bijeen te brengen (zie Handelingen). De HEERE zal over afgodisch Israël doen komen wat zij (de Joden) vrezen (66:4), maar vrede als een rivier doen toestromen (naar de uitverkoren gelovige overblijfsel) (66:12). De HEERE zal een rechtszaak voeren met alle mensen en een talrijk aantal ongelovigen zal tezamen weggevaagd worden (66:16-17)¹²⁰. In de nieuwtestamentische periode zal de HEERE Joodse boden (de apostelen) uitzenden om de gelovigen uit de heidenvolken bijeen te brengen (66:18-20; 49:22).

JEREMIA

6. DE PROFETIEËN VAN JEREMIA (627-550 v.C.).

Het oordeel over Israël in de periode van de ballingschap (hfst 9)

Jeremia 2. Israël heeft de HEERE verlaten en zijn achter andere goden aangegaan. Israël was heilig voor de HEERE, de eerstelling van zijn opbrengst (*het begin van zijn uitverkoren gelovige volk*) (2:3). Maar ze zijn achter nietige goden aan gegaan en zo zelf nietig geworden (2:5; Psalm 115:8). Zij hebben de HEERE ingeruild voor wat niet nuttig is (2:11). Zij hebben de Bron van levend water verlaten om lekkende bakken uit te hakken (2:13). Israël heeft de HEERE verlaten (2:19). De geplante edele wijnstok is veranderd in wilde ranken van een uitheemse wijnstok (2:21). Zij hebben de HEERE vergeten in niet te tellen dagen (2:32).

Jeremia 4. De verdere van de heidenvolken (Nebukadnezar)(4:7) maakt het land van Israël woest, leeg en donker (4:23).

Jeremia 5. Israëls zonde en Gods straf. Het huis van Israël en het huis van Juda hebben de HEERE verloochend (5:12) “Verwijder zijn ranken, want die zijn niet van de HEERE” (*Lo ammi*) (5:10; zie Johannes 15:6; Romeinen 11: 7). De HEERE maakt zijn woorden (in de mond van de profeet) tot vuur en dit volk tot hout zodat het vuur het (vleselijke)

¹²⁰ Romeinen 9:27,29

volk Israël zal verteren (5:14). Het zal niet een vernietigend einde zijn (alleen een voorlopige einde in de ballingschap) (5:18). Het volk heeft de leugens (over Gods woorden en zijn volk, Israël) graag gewild (5:31).

Jeremia 6. Israël is onbesneden en ongezuiverd gebleven. Israëls oor is onbesneden - zij kunnen de Bijbel niet begrijpen en ook niet gehoorzamen (6:10). De HEERE gaat dit volk struikelblokken geven waarover zij struikelen (6:21). Israël is ongezuiverd zilver dat de HEERE verwerpt (6:30).

Jeremia 7. Bid niet voor deze generatie van Israël. De HEERE zal niet luisteren (7:16). Zij gingen in hun eigen opvattingen voort. Zij gingen achterwaarts en niet voorwaarts (7:24). De HEERE heeft hen verworpen/verlaten (7:29).

Jeremia 8. Valse profeten verwerpen Gods Woord door te verwijzen naar zogenaamde beloften en on vervulde profetieën over Israël. Zij houden vast aan bedrog (8:5) en kennen het recht van de HEERE niet (8:7). Zij roepen 'Vrede!' terwijl er geen vrede is (8:11), maar alleen verschrikking (8:15).

Jeremia 9. Israël gaat in ballingschap omdat zij God niet kennen (9:3) en te midden van bedrog wonen (9:6). God zal hen verspreiden onder de heidenvolken ... totdat Hij aan hen een einde zal gemaakt hebben (9:16). Heel het huis van Israël is onbesneden van hart (9:26).

Jeremia 11. Bid niet voor Israël, want de HEERE zal niet luisteren (11:14). De takken van deze olijfbos worden afgebroken (11:16; Romeinen 11:17).

Jeremia 12. Israël wordt tijdelijk (gedurende de ballingschap) in de steek gelaten (12:7), uit het land weggerukt (12:14). Als Israël niet wil luisteren, zal de HEERE dat volk voorgoed wegrukken en ombrengen (12:17)¹²¹!

Jeremia 13. Israël zal vergaan en nergens meer voor deugen (13:10). Omdat Israël gewend is aan kwaad te doen, kan Israël niet meer goed doen (13:23).

Jeremia 14. Gebed, vasten en offeranden (geldbedragen, wapenleveranties) voor Israël is tevergeefs. Bid niet voor dit volk ten goede ... Ik luister niet naar hun geroep. Ik zal een einde aan hen maken (14:11-12)!

Jeremia 15. De HEERE zal Israël stellen tot een schrikbeeld voor de koninkrijken van de aarde (15:4) ... Israël heeft de HEERE verlaten ... ging achterwaarts (15:6) ... en zijn van hun (goddeloze en onrechtvaardige) wegen niet teruggekeerd (15:7).

Jeremia 16. Israël blijft solidair verantwoordelijk en aansprakelijk voor de zonde van hun vaders. Waarom heeft de HEERE heel dit grote onheil over Israël uitgesproken? Omdat Israëls vaders de HEERE verlaten hebben om andere goden te dienen (16:10-11)! Ik zal Israël uit dit land wegwerpen naar een land (van ballingschap) dat zij niet gekend hebben (16:13).

Jeremia 17. De HEERE zal Israël hun vijanden doen dienen in een land die zij niet kennen (17:4), omdat zij de Bron van het levende water hebben verlaten (17:13).

Jeremia 18,26. De HEERE zal het mislukte deel van Israël vervangen met het triomferende deel van de Gemeente (18:4; zie Mattheüs 21:42-44)!

De HEERE kreeg berouw, had verdriet en kreeg medelijden. Zijn hart was vol verdriet dat Hij de mens gemaakt had. God kreeg medelijden, herzag en herriep zijn besluit, veranderde zijn dreigement of belofte. In liefdevolle medelijden veranderde Hij zijn gedachten en besluit en voerde zijn dreigement niet uit wanneer mensen zich bekeerden (18:7-8). In heilige verbolgenheid veranderde Hij zijn gedachten en besluit en voerde zijn belofte niet uit wanneer mensen ongehoorzaam bleven (18:9-10).

Gods rechtvaardige karakter en eeuwige besluit houdt rekening met de verantwoordelijkheid en reactie/respons van de mens (wat hij doet) en met zijn staat/positie (wie hij is). Wanneer de mens zich *van zijn slechte weg bekeert*, dan zal God berouw/medelijden hebben en zijn dreigement niet uitvoeren (26:2-3). Wanneer de mens *zijn wegen en daden verandert/goed maakt en God gehoorzaamt*, dan zal God berouw/medelijden hebben en zijn dreigement niet uitvoeren (26:13). Wanneer Hizkia de HEERE vreest en zijn aangezicht zoekt, zal de HEERE berouw/medelijden hebben en zijn dreigement niet uitvoeren. De Joden erkenden dat zij zelf deze ramp/catastrofe over zich gebracht hadden (26:19).

Jeremia 19. De HEERE gaat Israël als een pottenbakkerskruik onherstelbaar stukbreken (19:11) omdat zij halsstarrig is en niet luistert naar de woorden van de HEERE (19:15).

Jeremia 21. De HEERE houdt Israël de weg naar het leven en de weg naar de dood voor. Israël moet kiezen (21:8-9; Deuteronomium 30:19).

Jeremia 23. In de dagen van de rechtvaardige Spruit (de nieuwtestamentische Jezus Christus) zal (de uitverkoren gelovige overblijfsel van) Juda verlost worden! Eerst (nog in de oudtestamentische periode) gaat de HEERE het (uitverkoren gelovige overblijfsel van) Juda bijeenbrengen vanuit hun ballingschap in al de landen waarheen Hij hen verdreven hebt (23:3). Daarna (in de nieuwtestamentische periode) gaat Jezus Christus hen (de uitverkoren gelovige overblijfsel uit alle volken) verlossen (23:5-6; zie Romeinen 11:4-5)!

---

¹²¹ Zie Mattheüs 21:42-44

Jeremia 25. *Alle volken moeten de beker van de wijn van de grimmigheid van de HEERE drinken* (25:15) Jeruzalem en de steden van Juda, haar koningen en vorsten, zullen (door de Babyloniërs) tot een puinhoop, een verschrikking, een aanfluiting en een vloek gemaakt worden (25:18). Deze volken zullen de koning van Babel 70 jaren dienen (605-536 of 586-519 v.C.) (25:11; Zacharia 1:12).

Jeremia 27. *Alle volken zullen onder de juk van Babel dienen.* De HEERE heeft al deze landen gegeven in de hand van de koning van Babel, zijn dienaar. Alle volken zullen hem (Nebukadnezar, 605-562 v.C.), zijn zoon (Nabonides, 556-539 v.C.) en zijn kleinzoon (Belsazar, 550-539 v.C.) dienen, totdat ook voor zijn land de tijd komt ... (27:6-7, zie 51:11,25).

Jeremia 29. *Brief aan Babel met belofte over terugkeer na 70 jaar ballingschap* (29:10-11). De HEERE gaat onder de achtergeblevenen in Juda het zwaard, de honger en de pest zenden en hen maken als de afschuwelijke vijgen die niet te eten zijn vanwege hun slechte kwaliteit (29:17-18).

Jeremia 30. *In later tijd (de nieuwtestamentische periode) zal de Gemeente van God tot stand komen.* (Uitverkoren, gelovig) Israël zal uit zijn benauwdheid (de Babylonische ballingschap) verlost worden en zij zullen de HEERE en hun Koning David (Jezus Christus), die zal opstaan, dienen (30:7-8). Zijn (geestelijke) Gemeente (<adah) zal voor de aangezicht van de HEERE tot stand komen (30:20). Deze Gemeente zal voor de HEERE tot een volk zijn en de HEERE zal hem tot een God zijn” (30:22). *“Pas in later tijd (in de nieuwtestamentische periode) zal Israël dit (geheimen) begrijpen”* (30:24; zie 2 Korinthe 3:14,16; Efeze 3:2-6).

Jeremia 31. *Belofte van een nieuw verbond met gelovige Israël.* De (uitverkoren, gelovige) overblijfsel van Israël is het volk van de HEERE (31:7). De HEERE is de Vader van gelovig Israël en gelovige Israël is Gods uitverkoren volk. Er is hoop voor de nakomelingen van verstrooid Israël: zij zullen weer bijeengebracht worden (verlost worden in de zin van vrijgekocht worden uit de hand van hem die sterker was dan hij) (31:9-11). De ongelovigen in Israël gaan in ballingschap (31:10), maar de gelovigen in Israël bidden in ballingschap voor hun eigen bekering: “Bekeer mij, dan zal ik bekeerd zijn!” (31:18). God en zijn profeet Jeremia blijven ongelovig Israël oproepen tot bekering: “Keer terug, maagd Israël. Hoelang blijft u draaien, afvallige dochter?” (31:21-22).

Er komen dagen (de nieuwtestamentische periode) dat Ik met (de gelovigen uit) het huis van Israël en het huis van Juda een nieuw verbond zal sluiten want het oude verbond hebben zij (vleselijk Israël) verbroken. Ik zal mijn wet in hun (geestelijk Israël) binnenste geven en zal die in hun hart schrijven. Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen mij tot een volk zijn. Zij allen zullen mij (persoonlijk) kennen. Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en aan hun zonde niet meer denken (31:31-34; Hebrëen 8:6-13). God maakte zijn nieuwe verbond met ‘het Israël van God’ (Galaten 6:14-16).

Jeremia 32. *Belofte van een eeuwig verbond (met gelovig Israël) en een omkeer in hun gevangenschap.* De Israëlieten en de Judeeërs hebben vanaf hun jeugd alleen gedaan wat kwaad was in mijn ogen (32:30) ... Zij keerden mij de nek toe (32:33)... Ik zal een eeuwig verbond met hen (gelovig Israël) sluiten ... hen niet verlaten ... hen goeddoen ... mijn vreze in hun hart geven ... (32:40). En een omkeer brengen in hun lot (32:44).

Jeremia 33. *De vaste orde in de schepping garandeert de vaste orde in de heilsgeschiedenis.* “In dié dagen en in dié tijd (de nieuwtestamentische periode) zal Ik voor (het koningshuis van) David een Spruit van gerechtigheid (Jezus Christus) doen opkomen. Hij zal recht en gerechtigheid doen op de aarde” (33:15). Gods verbond met de dag en de nacht, de vaste orde van de hemel en de aarde, garandeert de vaste orde van de heilsgeschiedenis: (de verlossing van het uitverkoren, gelovig) nageslacht van Jakob en David)(33:25-26).

Jeremia 37. *Israël luisterde niet naar de woorden van de HEERE.* Noch Zedekia (Chonia), noch zijn dienaren, noch de bevolking van Juda (37:1-2) waren gelovig of gehoorzaam (zie Hebrëen 4:2,6).

Jeremia 44. *Het overblijfsel van Juda dat naar Egypte vluchtte, zal in Egypte omkomen* door de zwaard en door honger. Zij zullen tot een vervloeking, een verschrikking, een smaad worden (44:12). *(Ongelovig en ongehoorzaam) Israël kan Gods straf niet ontlopen!*

Jeremia 50. *Na de ballingschap is er vergeving voor het gelovige overblijfsel van Israël.* “Ik ga de koning van Babel en zijn land straffen, zoals Ik de koning van Assyrië gestraft heb. In dié dagen en in dié tijd zal gezocht worden naar de ongerechtigheid van (uitverkoren, gelovig) Israël maar die zal er niet zijn, en naar de zonden van (uitverkoren, gelovig) Juda, maar ze zullen niet gevonden worden, want Ik zal vergeving schenken aan wie Ik laat overblijven” (50:18-20; zie Hebrëen 10:17).

Jeremia 51. *De ondergang van Babel door Medië.* De HEERE heeft de geest van Medië opgewekt om Babel te gronde te richten (51:11), Medië is voor de HEERE een strijdhamer, een instrument van zijn gramschap (50:25).

EZECHIËL

7. DE PROFETIEËN VAN EZECHIËL (593-571 v.C.).

Het koningschap in Israël zal ophouden totdat Jezus Christus komt die er recht op heeft

Ezechiël 2. Roeping van Ezechiël: God is aan het woord. De Israëlieten zijn een volk die tegen God in opstand zijn gekomen, tegen God overtreden, schaamteloos en hardleers zijn. U moet tegen hen zeggen: “Zo zegt de Heere HEERE¹²². Of zij luisteren of niet, zij zullen weten dat er een profeet in hun midden geweest is. De profeet moet niet bevreesd zijn voor hun (ongelovig Israëls) woorden en niet ontsteld worden voor hun blik (2:3-6).

Ezechiël 4. Tweede profetische uitbeelding. “Israël was ongehoorzaam aan mijn bepalingen, meer dan de heidenvolken” (5:6)!

Ezechiël 6. Verwoesting van het land en mensen. “Ik zal de dode lichamen van de Israëlieten voor hun stinkgoden leggen en Ik zal uw beenderen rondom uw altaren verstrooien (6:5).” “Sla uzelf in uw hand, stamp met uw voet, en zeg ‘ach’ over alle gruwelijke slechte daden van het huis van Israël, want zij zullen door het zwaard honger en pest vallen” (6:11).

Ezechiël 7. In Gods heilige/rechtvaardige, vergeldende/straffende oordelen zal de HEERE geen medelijden hebben. “Ik zal u (Israël) niet ontzien, Ik zal geen medelijden hebben.”

Ezechiël 8. De afschuwelijke stinkgoden van Israël. In duistere kamers zijn (afbeeldingen van) alle vormen van afschuwelijke kruipende dieren en alle stinkgoden op de muren gegrift. De oudsten/leiders van Israël staan ervoor met wierook vat in de hand (8:10-11). Vrouwen van Israël bewenen Tammuz wanneer het graan gemalen wordt (sterft) (8:14). Mannen van Israël staan met hun rug naar de tempel (keren God de rug toe) en met hun gezicht naar het oosten om de zon te aanbidden (8:16).

Ezechiël 9. Ongelovigen in Israël zonder een merkteken (een zegel)(zie Openbaring 7:3) op hun voorhoofd worden zonder medelijden gedood (9:4-6). De onrecht van Israël en Juda is buitengewoon groot en toch zeggen zij, “De HEERE ziet het niet!” (9:9-10).

Ezechiël 11. Ná de ballingschap zal de HEERE voor de weggedrevenen een heiligdom zijn, hun een hart van vlees geven en een nieuwe geest in hun binnenste, zodat zij zijn verordeningen zullen gehoorzamen (11:16-20; zie Jeremia 31:31-34).

Dit wordt onder het nieuwe verbond vervuld (Hebreeën 8:6-13).

Ezechiël 20. Israëls zonden sinds de uittocht leidt tot hun verstrooiing onder de heidenvolken. De HEERE heeft Israël uit Egypte geleid naar een land dat Hij voor hen uitgezocht had, een land dat overvloedig van melk en honing. Het land is een sieraad onder al de volken (20:6). Maar de HEERE zal (ongelovige, ongehoorzaam) Israël verspreiden onder de heidenvolken en hen verstrooien in de landen (20:23).

Ezechiël 21. Het koningschap in Israël zal ophouden totdat Jezus Christus komt die er recht op heeft (21:26-27).

Ezechiël 22. De HEERE vond in (ongelovig, ongehoorzaam) Israël niemand die in de bres kon staan voor het land. Priesters hebben tussen heilig en onheilig geen onderscheid gemaakt en het verschil tussen onrein en rein niet duidelijk gemaakt (22:26). Vorsten/koningen zijn als wolven die een prooi verscheuren ... omdat zij uit zijn op winstbejag (22:27). Profeten bepleisteren de Israëlieten met witkalk, zien valse visioenen en profeteren leugens door te zeggen, “De HEERE heeft niet gesproken!” (22:28). “Ik (de HEERE) zocht naar iemand onder hen die een muur kon optrekken en voor mijn aangezicht in de bres kon staan voor het land, zodat Ik het niet te gronde hoefde te richten, maar Ik vond niemand” (22:30).

Ezechiël 23. Omdat Samaria (Israël) en Jeruzalem (Juda) (symbolisch) als Gods ‘vrouw’ hoererij bedreven met Egypte (23:3), Assyrië (23:5) en Babylon (23:11), rukte God zijn ziel los van hen (23:18).

Ezechiël 34. De trouweloze herders van Israël (34:2) zullen vervangen worden door de Herder-Knecht van de HEERE (Jezus Christus) (34:23).

Ezechiël 36. De terugkeer uit de ballingschap is een type/beeld van de wedergeboorte onder het nieuwe verbond. “Ik zal rein water op u sprenkelen en u zult rein worden. Van al uw onreinheden en van al uw stinkgoden zal Ik u reinigen. Dan zal Ik u een nieuw hart geven en een nieuwe geest in u binnenste (zie Johannes 3:7, “U moet opnieuw geboren worden.”) Ik zal maken dat u in mij verordeningen wandelt ... en u zult een volk voor mij zijn en Ik zal een God voor u zijn (36:25-28).

Ezechiël 37. Het visioen van de dorre vallei vol beenderen is een heilshistorische beeld voor (i) de terugkeer van Israël uit de ballingschap (37:12,21) waarin Israël niet langer in twee koninkrijken (één in Jeruzalem en één in Babel) verdeeld bleef (37:22), (ii) de uitstorting van de Heilige Geest (37:14); en (iii) de eerste komst van ‘de Heere Jezus Christus (‘David, de Knecht van de Heere), de Koning over zijn Koninkrijk (37:24).

Ezechiël 38-39. Het oordeel van de volken is een beeld van het Laatste Oordeel (Zie Openbaring 20:7-10).

HOSEA

8. DE PROFETIEËN VAN HOSEA (754-714 v.C.).

Strafaankondiging over de geestelijk hoererij/afgoderij van Israël.

¹²² Ko amar Adonai JaHWeH

Hosea 1:2-9. Een visionaire uitbeelding van ‘het huwelijk’ tussen de HEERE en zijn volk Israël als afbeelding van de geestelijke hoerrij van Israël tegen de HEERE, symbolisch ‘haar Man’. Gomer hoereerde met andere goden en baarde kinderen van de hoerrijen:

(i) Het eerste kind werd ‘*Jizreël*’ genoemd, een beeld van totale uitroeiing, een verwijzing naar de plaats waar Jehu een bloedige slagveld aanrichtte en het huis van Achab uitroeide, maar de kalverdienst aanhield¹²³. In 734 v.C. voerde Tiglath Pileser (het noordelijke koninkrijk van) Israël in ballingschap naar Assyrië en toen hield Israël op een zelfstandige koninkrijk te zijn.

Het dal van Jizreël is de vlakte waar van oudsher veldslagen om het bezit van het land Kanaän geleverd werd¹²⁴.

(ii) Het tweede kind, een dochter, werd ‘*Lo-Ruchama*’ (geen ontferming) genoemd, want God zal zich voortaan niet meer over het huis van Israël (het noordelijke koninkrijk) ontfermen, maar wel over het huis van Juda (het zuidelijke koninkrijk).

(iii) Het derde kind, een zoon, werd ‘*Lo-Ammi*’ (niet mijn volk) genoemd, want Israël is niet (meer) Gods volk en God is niet (meer) hun God. Het noordelijke koninkrijk van Israël is door God verworpen!

Hosea 1:10-12. De gerichtsafkondigingen worden in Hosea afgewisseld door rijke heilsbeloften. De gerichtsafkondiging is niet Gods laatste woord aangaande Israël. De uitverkoren kinderen van de Messias zal in aantal zijn als “het zand van de zee” (1:10)! Oudtestamentische zoonschap ging verscholen achter nationalistische kindschap, maar is een type en profetie van nieuwtestamentische zoonschap, dat op uitverkiezing en adoptie berust¹²⁵. De (gelovige) Judeeërs én Israëlieten zullen uit de ballingschap terugkeren en één Hoofd (uit het geslacht van David) aanstellen (1:11).

De heilstijd brengt de hereniging van (gelovigen uit) het noordelijke koninkrijk van Israël en het zuidelijke koninkrijk van Juda¹²⁶, want de teruggekeerden beschouwen zichzelf als vertegenwoordigers van het gehele volk¹²⁷.

De terugkeer van de ballingen uit Assyrië, Babylonië en Egypte, vergezeld van (gelovigen uit) de heidenvolken¹²⁸, is figuurlijk/symbolisch voor de nieuwtestamentische verlossing.

Hosea 2:18-22. “Ik zal u voor eeuwig tot mijn Bruid nemen in gericht (Gods gericht bevrijd hen van de onderdrukkers), gerechtigheid (Gods gerechtigheid bewerkt heil), goedertierenheid, barmhartigheid en trouw.” De liefdesrelatie tussen God en zijn (uitverkoren, gelovig) volk kan niet meer verbroken worden. Het gerichtsafkondiging over ongelovig Israël in Hosea 1:3-9 wordt in Hosea 2:21-22 in zijn tegendeel gekeerd, de heilsafkondiging aan gelovig Israël. (i) ‘*Jizreël*’ is hier ‘*Israël*’ die God zaait, d.w.z. uitbreidt¹²⁹ (ii) God ontfermt zich over haar en (iii) God noemt haar ‘zijn volk’. En het (gelovig) volk zal antwoorden, “Mijn God!”

---

¹²³ 2 Koningen 10:11

¹²⁴ Midianieten en Amalekieten tegen Gideon (Richteren 6:33). Filistijnen tegen Saul en David (1 Samuël 29:1)

¹²⁵ Efeze 1:4-5 – “uitverkoren vóór de grondlegging van de wereld en voorbestemd om als zijn zonen aangenomen te worden”.

¹²⁶ Jesaja 11:11-16; Ezechiël 37:15-28; Zacharia 11:7,14

¹²⁷ Ezra 6:17

¹²⁸ Jesaja 56:3-8

¹²⁹ Mattheüs 13:24,38; 21:43